

Ärende

**Meddelande från Europeiska kommissionen om den europeiska gröna given (Green deal)
11.12.2019**

Sammanträde

EU-ministerutskottet 31.01.2020

U/E/UTP-kod

Behandlingsskede och tidsplan för den fortsatta behandlingen

Den 11 december 2019 gav Europeiska kommissionen sitt meddelande om en europeisk grön giv (European Green Deal). (COM(2019) 640 final) Policyprogrammet innehåller kommissionens planer för kommande åtgärder och initiativ bland annat ifråga om uppnående av klimatneutralitet, energi, trafik, bevarande av EU:s naturkapital, utsläppsfrihet, övergången till cirkulär ekonomi, en gemensam grön jordbrukspolitik, en rättvis omställning och finansiering av den i branschen samt globala åtgärder, forskning, innovationer, utbildning och digitalisering.

Den europeiska gröna given är en av kommissionens ordförande von der Leyens mest betydelsefulla initiativkomplex. Den gröna given är ett viktigt element i kommissionens svar på utmaningen att lyckas med handlingsprogrammet Agenda2030 för hållbar utveckling. Innehållet i meddelandet består av ett beskrivande program, som än så länge inte innehåller detaljer för de framtida initiativen, men som går genom prioriteringarna för kommissionens arbete samt de planlagda initiativen och tidsplanen för dem. Finlands ståndpunkter i fråga om de enskilda initiativen formuleras efter att kommissionen gett sina förslag.

Finlands ståndpunkt

Finland ser det som positivt att kommissionen på ett genomgripande sätt ser över EU:s centrala hållbarhetsutmaningar och sammanställer åtgärder i anknytning till dem i ett meddelande. Finland understöder det mål som presenteras i kommissionens gröna giv och som godkändes av Europarådet i december 2019 för omställning till en klimatneutral ekonomi i Europa innan 2050. Kommissionens strävan att via den europeiska gröna given bygga ett rättvist och välmående samhälle av EU motsvarar väl de mål som Finlands regering och regeringsprogrammet har. Målet är ett samhälle med en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi där det 2050 inte längre förekommer utsläpp och som beaktar hållbarheten i naturresurserna. Finland anser att den horisontella och tillväxtstrategiskt orienterade infallsvinkeln i meddelandet är viktig. Den gäller såväl medborgare och företag som olika sektorer inom ekonomi och samhälle. Finland anser att det är nödvändigt att en tillväxtstrategi skapas för EU i syfte att bygga världens mest

konkurrenskraftiga och socialt mest helgjutna koldioxidsnåla ekonomi. Den sociala rättvisan måste genomkorsa klimatarbetet.

Skärpning av EU:s klimatmål för 2030 och 2050

Finland stöder kommissionens ambitiösa klimatpolitik, som stärker integrering av klimataspekter i alla viktigaste sektorer. Finland stöder även internationellt klimatledarskap för EU. Finland anser att förslaget till *européisk klimatlag*, som ska ges senast i mars 2020, bör befästa EU:s mål om klimatneutralitet 2050 som juridiskt bindande. Finland betonar att översynen av målet om klimatneutralitet måste göras genom jämförelse av rapporterade utsläpp och upptag av växthusgaser, det vill säga att klimatneutralitet i EU uppnås när de rapporterade utsläppen som högst är lika stora som medlemsstaternas rapporterade upptag.

För att EU:s långsiktiga mål (2050) ska uppnås är det viktigt att också de kortsiktiga målen ses över på nytt. Kommissionen kommer sommaren 2020 att föreslå en åtstramning av det nuvarande målet för 2030 (40 procent). Finland anser att målet bör vara minst 55 procent. Finland anser det vara viktigt att de nya utsläppsminskningarna primärt riktas till sektorn för utsläppshandel.

Det är viktigt att åtgärderna för utsläppsminskning går snabbt framåt. Finland anser det vara bra att kommissionen som utgångspunkt för översynen av klimatmålet för 2030 gör heltäckande konsekvensbedömningar i god tid innan de nya lagstiftningsförslagen i fråga om utsläppshandel, ansvarsfördelning och markanvändning samt förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF) ska ges sommaren 2021. Utsläppshandeln måste också i fortsättningen vara det primära verktyget för utsläppsminskningar i energiproduktionen och industrin. Utsläppshandeln måste stärkas och utvidgningen av dess tillämpningsområde utredas mångsidigt, exempelvis så att den omfattar fastighetspecifik uppvärmning och nedkyllning. När det gäller LULUCF-förordningen konstaterar Finland att den nuvarande förordningen inte i alla lägen skapar incitament för stärkande av kolsänkorna i skogarna, och sällar sig till kommissionens bedömning att förordningen kräver vidare översyn inom ramen för den övergripande översynen av EU:s klimatpolitik. Finland betonar att markanvändningssektorn, och särskilt kolsänkorna i skogarna, måste kunna utnyttjas i varje medlemsstat. I fråga om den så kallade ansvarsfördelningssektorn för såväl markanvändningssektorn som utsläppshandeln betonar Finland kostnadseffektiviteten i åtgärderna.

Finland understöder att energiskattedirektivet revideras så att det i högre grad än i dagsläget beaktar klimatmålen, och stöder utredning av arrangemang såsom en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen ("koldioxidtull").

Finland anser det vara viktigt att anpassningen till klimatförändringen heltäckande tas med i respektive sektorpolitik och att EU:s nya anpassningsstrategi stöder beredskapen hos medlemsstater, områden och aktörer att kontrollera konsekvenser och risker från klimatförändringen.

Ren och trygg energiförsörjning till rimligt pris

Finland instämmer i kommissionens synpunkt att en minskning av energisektorns utsläpp är central för att klimatmålen ska uppnås. Finland understöder utökad integration av sektorer och undanröjande av hinder för integrering, eftersom det gör det möjligt att minska utsläppen kostnadseffektivt. Det reviderade energieffektivitetsdirektivet bör

primärt uppmuntra till verklig energieffektivitet, inte begränsning av energiförbrukningen. Särskilt den energiintensiva industrin behöver tillförlitlig, kostnadsmässigt konkurrenskraftig och klimatvänlig energi.

Industrin ska verka för en ren och cirkulär ekonomi

För att den europeiska gröna given ska förbättra Europas konkurrenskraft och säkerställa en jämlik verksamhetsmiljö, krävs ett integrerat angreppssätt och åtgärder som stöder varandra på flera områden i politiken. Politikens följdriktighet bör ökas särskilt mellan industri- och handelspolitiken, klimat- och miljöpolitiken, innovations- och forskningsverksamheten samt främjandet av dataekonomi och digitalisering, med särskilt fokus på en homogen och välfungerande inre marknad inom EU. Finland betonar att omställningen till en klimatneutral ekonomi också skapar betydande affärsmöjligheter och framhäver betydelsen av långsiktig forsknings- och innovationspolitik som baserar sig på partnerskap mellan den offentliga och privata sektorn. Finland anser det vara bra att EU:s nya strategi för industripolitiken baserar sig på klimatneutral, cirkulär ekonomi och främjar den redan påbörjade omvälvningen av produktions- och konsumtionsmönster till hållbar praxis. Det är viktigt att de energiintensiva branscherna görs koldioxidfria och pionjärmarknader för klimatneutrala och cirkulära produkter stimuleras.

Finland framhäver betydelsen av digitalisering och ny teknik samt den cirkulära ekonomis tvärgående roll i att infria klimatmålen. Finland understöder att en ambitiös handlingsplan för cirkulär ekonomi utarbetas och påminner om den roll genomförandet av EU:s bioekonomiska strategi spelar. Finland anser att en hållbar europeisk bioekonomi bör vara en central faktor i genomförandet av den europeiska gröna given. Kommissionens prioriteringar i fråga om hållbar produktpolitik och branscher som förbrukar stora mängder resursers är hedervärda, liksom även de uppföljande åtgärderna för genomförande av plaststrategin är det. Kostnadseffektivt utnyttjande av avfall måste stödjas genom öppnade marknader och ökad konkurrens. Finland anser det vara viktigt att en trygg, cirkulär och hållbar värdekedja säkerställs för alla slags batterier. Eftersom offentliga upphandlingar har stor betydelse, ska deras möjliggörande roll utnyttjas i högre grad.

Att bygga och renovera på ett energi- och resurseffektivt sätt

Finland välkomnar kommissionens initiativ till främjande av renovering inom byggsektorn, och ställer sig positivt till kommissionens förslag om ett innovativt finansieringsupplägg. Finland understöder att byggproduktförordningen ses över så att det överensstämmer med den cirkulära ekonomins behov. Inom ramen för initiativet anser Finland att det är viktigt att träbyggande främjas på ett sätt som reducerar byggandets klimatavtryck och ökar kolsänkan genom långlivade trävaror. En fördubbling av den årliga renoveringstakten av byggnadsbeståndet är ett utmanande mål, och vid genomförandet bör skillnaderna mellan medlemsländerna i nuläget och i fråga om potentialen för energirenovering beaktas. Finland anser det vara viktigt att energieffektivitet, koldioxidsnålhet, klimatresiliens och cirkulära principer vid granskning av byggnaders hela livscykel främjas vid såväl renovering som kompletterings- och nybyggande.

Snabbare omställning till hållbar och smart mobilitet

Finland anser att de föreslagna åtgärderna för att få till stånd utsläppsminskningar för transportsektorn är viktiga och understöder att en strategi för hållbar och smart mobilitet antas. Strategin måste innehålla en rad transportåtgärder som möjliggör klimatneutralitet

innan 2050. Inom transportsektorn krävs kraftig reglering som styr till långsiktiga utsläppsminskningar. Finland anser att det är nödvändigt att gränsvärdena för fordonstillverkare uppdateras, transporter kopplas samman, lagstiftningen om produktion och distribution av alternativa drivmedel uppdateras samt att det europeiska luftrummet utvecklas. Finland stöder att EU vidtar effektiva åtgärder för att minska utsläppen inom sjöfarten. Utökande av handeln med utsläppsrätter till sjöfart och vägtransporter förutsätter grundlig bedömning av förslagets sociala konsekvenser och konsekvenserna på konkurrenskraften samt av åtgärdens effektivitet som metod för utsläppsminskning. Kommissionens plan att föreslå att antalet utsläppsrätter i utsläppshandelssystemet som kostnadsfritt tilldelas flygbolag minskas. Dessutom bör antagande av en skyldighet för luftfarten att blanda förnybara drivmedel i sina drivmedel utredas på EU-nivå.

Från jord till bord: ett rättvist, hälsosamt och miljövänligt livsmedelssystem

Finland anser det vara viktigt att strategin *Från jord till bord* används för att stävja klimatförändringen, skydda miljön och bevara den biologiska mångfalden. I fråga om jordbruket anser Finland att meddelandets klimat- och miljöåtgärder ska genomföras inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) på det sätt som lämpar sig för respektive medlemsstat. Finland anser det vara viktigt att innehållskraven på de nationella strategiska planerna, för att undvika fördröjning av godkännandet av dem, i ett så tidigt skede som möjligt ska meddelas medlemsstaterna och kunna beaktas när planerna görs upp. Finland betonar att man under beredningen av de nya åtgärderna och ny lagstiftning bör beakta den gemensamma jordbruksplanens befintliga mål och indikatorer samt regionernas förhållanden och behov. Finland understöder de mål som siktar på en gemensam fiskeripolitik och hållbart producerade, hälsosamma livsmedel med stöd av EU:s havs- och fiskerifond. Hållbara, hälsosamma livsmedel till rimliga priser bör finnas tillgängliga för alla och en hög nivå av livsmedelssäkerhet bevaras också i fortsättningen. Även konsumenternas möjligheter att få information om livsmedlens näringsinnehåll och miljöpåverkan måste förbättras.

Finland anser det vara mycket viktigt att strategin *Från jord till bord* inkluderar åtgärder för att förbättra producenternas ställning i värdekedjan. Djurskyddet bör inom ramen för *Från jord till bord* främjas i enlighet med de slutsatser som rådet antog i december 2019. Det är viktigt att EU också globalt främjar standarderna för djurs välbefinnande och arbetet med att bekämpa antimikrobiell resistens. Finland anser det vara viktigt att eftersträva minskad risk för människors hälsa och miljön i användningen av växtskyddsmedel, och vill främja hållbar användning av näringsämnen och gödsel och säkerheten i dessa. Finland anser det vara bra med ökade åtgärder för att minska användningen av och riskerna med antibiotika. Satsningarna på förbättrad kännedom bland konsumenterna om konsekvenserna av deras val bör fortsätta, och åtgärderna för att minska livsmedelssvinnet stärkas och vidareutvecklas. Det är viktigt att den ekologiska produktionen, som svarar på många av dessa utmaningar, utökas inom såväl husdjurs- och vegetabilieproduktionen för att besvara ökande konsumtion och exportmöjligheter.

Bevarande och återställande av ekosystem och biologisk mångfald

Finland anser det vara viktigt att alla EU:s policyer främjar bevarande och återställande av Europas naturkapital. Finland understöder även ledarskap för EU i fråga om biologisk mångfald. Finland anser det vara viktigt att genomförandet av mångfaldsmålen görs effektivare med gemensamma, konsekventa politiska åtgärder inom hela Europa. Finland

förordar behovet av beaktande även av den maritima naturens mångfald och hållbar förvaltning av haven.

Finland anser att det krävs en kraftfull, självständig och helhetsmässig strategi för skogarna och skogssektorn. Strategin bör göra de initiativ som påverkar skogarna och skogssektorn mer politiskt konsekventa och omfatta hela sektorns värdekedja, från främjande av hållbar skogsskötsel och hållbart skogsbruk till slutprodukterna. Finland anser det vara viktigt att strategin möjliggör hållbart utnyttjandet av skog och respekterar egendomsskyddet parallellt med att sörja för klimat- och biodiversitetsmålen. Finland anser att även träbyggande kan främjas genom skogsstrategin. Strategin bör även i högre grad än hittills beakta EU:s aktiviteter i internationella skogsrelaterade processer. Enligt Finland är det viktigt att också åtgärderna i den gemensamma jordbrukspolitiken främjar skyddet av den biologiska mångfalden.

En nollutläppsvision för en giftfri miljö

Finland anser det vara bra att en kemikaliestrategi för hållbarheten i EU utarbetas till stöd för minskning av de miljö- och hälsorisker som kemikalier och exponeringen för dessa orsakar samt för att främja innovationer. Finland stöder att en handlingsplan görs upp för nollutsläpp i vatten, luft och mark. Åtgärder som är viktiga för Finland är främjande av minskad belastning på vattendragen, trygga materialomlopp och stöd för cirkulär ekonomi.

Sträva efter grön finansiering och investering

För att målen i den europeiska gröna given ska uppnås, krävs betydande investeringar, vilket förutsätter såväl offentlig som privat finansiering. Finland understöder kommissionens mål i fråga om hållbar finansiering. Finland betonar att det primära syftet med tillsynsregelverket för finansieringssektorn är att täcka de risker som verksamheten medför och således upprätthålla stabiliteten i hela finansieringssystemet. Finland betraktar kraftfulla satsningar bland privatinvestorare på gröna investeringar som primära, eftersom de investeringar som krävs för att klimat- och energimålen är anmärkningsvärda. Den offentliga investeringsverksamhetens roll är att stimulera att finansieringen riktas till gröna objekt samt själv främja exempelvis infrastrukturprojekt som länder till utsläppsminskningar. Finland anser att kriterierna i programmet för hållbar finansiering måste vara teknikneutrala. Finland anser att det är viktigt att EU:s mål för miljö, klimat och biologisk mångfald integreras i den praktiska verksamheten inom de offentliga finansieringsprogrammen.

Säkerställa en rättvis omställning

Vid omställningen till klimatneutralitet är det viktigt att beakta effekterna på sysselsättningen och utvärdera åtgärdernas sociala konsekvenser, också för dem som står utanför arbetslivet. EU:s sysselsättningsstrategi måste beakta nationella åtgärder för att bekämpa förlusten av arbetsplatser och stödja uppkomsten av nya. Vid sidan om formell utbildning räknas hit arbetskraftsservice, lärande i arbete och uppmuntran av arbetstagarna till utveckling på arbetsplatsen i en klimatneutral riktning. Finland betonar betydelsen av kompetens, kontinuerligt lärande, färdigheter och kunskap för rättvis omställning till en klimatneutral ekonomi.

Det är mycket viktigt med tanke på helheten att den sociala dimensionen och perspektiv i anknytning till utbildning samt jämställdhet mellan könen och jämlikhet beaktas. I enlighet med det välfärdsekonomiska tänkandet måste ekonomiska och sociala

konsekvenser samt miljöpolitikens och miljöåtgärdernas effekter på varandra beaktas bättre vid beslutsfattande. Finland anser det vara positivt att kommissionen den 14 januari 2020 offentliggjorde meddelandet *Ett starkt Europa för rättvisa omställningar* (COM(2020) 14 final) som komplement till den europeiska gröna given.

Forskning och utbildning

Finland ser en utmaning i att kommissionen i sitt meddelande behandlar utbildning och forskning som separata element, trots att svaren på de kommande utmaningarna och omställningen till en klimatneutral cirkulär ekonomi uttryckligen kräver intensivare samarbete mellan dessa två sektorer, exempelvis i form av forskningsbaserad undervisning. Finland anser att utbildning och innovation är av avgörande betydelse för de ändringar som krävs och för att omställningen ska lyckas. Det krävs betydande satsningar på innovation och kompetens. Vid genomförandet av den europeiska gröna given måste man därför främja högklassig forskning, kompetensutveckling samt ibruktage av nya tekniker och tillämpning av dem i innovationer som stöder hållbarhet och lönsamhet.

EU som global ledare

Finland anser att EU genom aktiv klimatdiplomati ska påverka länder utanför EU och stödja deras klimatpolitik. Finlands mål är att man i EU:s handelsavtal i tillräckligt hög grad ska beakta avtalens konsekvenser för miljö och hållbar utveckling. Det är också viktigt att handeln i miljövänliga varor och tjänster underlättas genom handelspolitiken. I stycket om hållbar utveckling i EU:s handelsavtal bör en referens till målen i klimatavtalet från Paris inkluderas.

Huvudsakligt innehåll

Meddelandet betonar att den europeiska gröna given är EU:s ekonomiska tillväxtstrategi som krävs för främjande av såväl planetens som människors hälsa. Den europeiska gröna given är ett svar på klimatutmaningen och syftar till tillväxt och nya arbetsplatser.

UTFORMNING AV NY POLITIK

Skärpning av EU:s klimatmål för 2030 och 2050

Kommissionen ska lämna sitt förslag till en europeisk klimatlag senast i mars 2020. Syftet är att införa målet om klimatneutralitet 2050 i lagen och presentera de element som är nödvändiga för en effektiv och rättvis omställning. EU:s mål för ett klimatneutralt Europa 2050 avtalades i december 2019 i Europeiska rådet. Kommissionen behandlade målen för 2050 grundligt i november 2018 i meddelandet *En ren jord åt alla* och har utforskat vägar för att uppnå målet innan 2050 (E 100/2018 rd).

Sommaren 2020 kommer kommissionen att presentera en heltäckande plan för att på ett ansvarsfullt sätt skärpa EU:s mål för 2030 till minst 50 procent, och gärna 55 procent. Innan dess utförs samråd med berörda parter och en heltäckande konsekvensbedömning görs. Senast i juni 2021 ska kommissionen presentera sin översyn av alla lagstiftningsåtgärder som anknyter till det skärpta målet för 2030, inklusive bestämmelser i fråga om utsläppshandel, ansvarsfördelning och markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF); när det kommer till energi eventuellt också översyn av energieffektivitetsdirektivet och direktivet om förnybar

energi samt i fråga om transport, översyn av utsläppsnormerna för koldioxid från personbilar och lätta nyttofordon.

Senast i juni 2020 lägger kommissionen fram ett förslag till översyn av energiskattedirektivet, och under 2021 ett förslag till mekanism för koldioxidjustering vid gränserna för valda sektorer ("koldioxidtull").

Kommissionen utarbetar en ny *EU-strategi för klimatanpassning* under 2020/2021. Enligt meddelandet behövs investeringar som stärker insatserna för klimatsäkring, främjar kraftfullare hantering av klimatriskerna och stöder resiliensen för att kompensera de skadliga effekterna av klimatförändringen.

Ren och trygg energiförsörjning till rimligt pris

Kommissionen utvärderade huruvida de nuvarande åtgärderna räcker genom att utnyttja de nationella energi- och klimatplaner som medlemsstaterna lämnade in i slutet av 2019. I samband med omvärderingen av klimatambitionsnivån kommer kommissionen under sommaren 2021 också att förslå översyn av energieffektivitetsdirektivet och direktivet för förnybar energi.

För att omställningen till klimatneutralitet ska uppnås kostnadseffektivt, främjar kommissionen de smarta sektorernas infrastruktur och sammankoppling av dem. Kommissionen kommer sommaren 2020 att lägga fram en strategi för utveckling av en tvärsektorieell helhetssyn. Enligt kommissionen ska också regelverket uppdateras så att det återspeglar de målet om klimatneutralitet och att lagstiftningen stöder ibruktagande av innovativ teknik och infrastruktur. Kommissionen kommer att föreslå att direktivet för energiinfrastruktur omarbetas 2020. Dessutom främjar kommissionen koldioxidsnålhet inom gasssektorn.

Industrin ska verka för en ren och cirkulär ekonomi

Kommissionens mål är att den klimatneutrala, cirkulära ekonomin ska lägga en gedigen grund för den industripolitiska strategin, som ska publiceras i mars 2020. Strategin syftar till en industriell omvälvning mot en grön och digital bas och en hållbar ekonomi som skapar arbetsplatser och med pionjärmarknader för klimatneutrala, cirkulära produkter. Kommissionen tänker också föreslå åtgärder för att stödja teknik för att uppnå koldioxidfri stålproduktion senast 2030.

Handlingsplanen för den cirkulära ekonomin ska offentliggöras ungefär samtidigt som industristrategin, i mars 2020. Strategin inkluderar ett initiativ för hållbara produkter och dess fokus ligger särskilt på resursintensiva sektorer som textil, bygg- och anläggningsverksamhet, elektronik och plast. Kommissionen tänker stärka genomförandet av plaststrategin och bland annat satsa på åtgärder mot avsiktligt tillsatta mikroplaster och oavsiktliga utsläpp av plast. Alla förpackningar på EU-marknaden bör vara återanvändbara eller återvinningsbara senast 2030. Dessutom avser kommissionen utveckla ett regelverk för biologiskt nedbrytbara och biobaserade plaster.

Ett av målen är att finna metoder för att uppmuntra företagen att erbjuda och göra det möjligt för konsumenterna att välja återanvändbara, hållbara och reparerbara produkter. Kommissionen betonar den viktiga roll tillförlitlig, jämförbar och kontrollerbar information spelar. Kommissionen avser analysera om det behöver införas en rätt att få produkter reparerade och hejda planerat åldrande hos produkter. Också nya

affärsmodeller, gröna offentliga upphandlingar och främjande av marknader för returråvaror och avfallsåtervinning nämns i anknytning till cirkulär ekonomi.

Kommissionen avser att i oktober 2020 lägga fram förslag till lagstiftning om batterier till stöd för den strategiska handlingsplanen för batterier och den cirkulära ekonomin. Syftet är att säkerställa en trygg, cirkulär och hållbar värdekedja för alla slags batterier. Kommissionen kommer att överväga behovet att stödja återvinningssystem för elektroniska apparater som blivit onödiga.

Kommissionen avser föreslå en EU-modell för sopsortering och utarbetar förslag till reformer av lagstiftningen om avfall. Dessutom ska kommissionen se över bestämmelserna om avfallstransporter så att avfall inte längre exporteras från EU.

Att bygga och renovera på ett energi- och resurseffektivt sätt

Kommissionens mål är att man ska bygga och renovera på ett energi- och resurseffektivt sätt. Kommissionen anser att den årliga renoveringstakten behöver minst fördubblas för att EU:s energi- och klimatmål ska kunna uppnås. Utöver att minska energifattigdomen skulle renoveringsverksamhet även främja byggsektorn och vara ett sätt att stödja små och medelstora företag och lokala jobb. Kommissionen kommer att strikt tillämpa lagstiftningen om byggnaders energiprestanda, bland annat genom att under 2020 bedöma medlemsstaternas nationella långsiktiga renoveringsstrategier. Kommissionen kommer också att börja undersöka möjligheterna att inkludera utsläpp från byggnader i EU:s handel med utsläppsrätter, som ett led i en mer övergripande satsning för att se till att de relativa priserna på olika energikällor sänder rätt signaler för energieffektivitet.

Kommissionen tänker se över byggproduktförordningen. Syftet är att garantera att konstruktionen av nya och renoverade byggnader i alla skeden överensstämmer med den cirkulära ekonomins principer och leder till ökad digitalisering och klimatsäkring av byggnadsbeståndet. Samtidigt föreslår kommissionen samarbete med de berörda parterna om ett nytt renoveringsinitiativ 2020. Inom ramen för initiativet skapas en öppen plattform och inkluderas innovativa finansieringsupplägg inom InvestEU. Kommissionen kommer också att arbeta för att undanröja nationella regleringshinder som hämmar investeringar i energieffektivitet.

Snabbare omställning till hållbar och smart mobilitet

Kommissionen tänker under 2020 utarbeta en strategi för hållbar och smart mobilitet. Kommissionen tänker ge flera förslag till lagstiftning för att främja minskade utsläpp inom transport, exempelvis nya gränsvärden för koldioxidutsläpp från personbilar och lätta nyttofordon samt om krav avseende infrastrukturen för distribution av alternativa bränslen. Kommissionen tänker även föreslå åtgärder för ökad kapacitet på och bättre förvaltning av järnvägar och inre vattenvägar. Dessutom avser kommissionen föreslå att EU:s handel med utsläppsrätter utvidgas till sjöfartssektorn och att antalet utsläppsrätter i utsläppshandelssystemet som tilldelas kostnadsfritt till flygbolag minskas, samt bedöma hur vägtrafiken kan inkluderas i systemet.

Från jord till bord: ett rättvist, hälsosamt och miljövänligt livsmedelssystem

Livsmedelsproduktionens klimat- och miljöåtgärder har en central roll i meddelandet, och den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) och den gemensamma fiskeripolitiken intar en nyckelposition. Med åtgärderna inom ramen för *den gemensamma fiskeripolitiken* eftersträvar man att minska de negativa effekter som fiske kan ha, särskilt

i känsliga områden. I *reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken* eftersträvas en ambitiös approach till klimat- och miljöfrågor. De högre satta klimat- och miljömålen ska genomföras genom de nationella strategiska planerna. Kommissionen kommer att samarbeta med medlemsstaterna för att se till att de nationella strategiska planerna för jordbruket fullt ut återspeglar ambitionen i den gröna given och strategin *Från jord till bord*.

De strategiska planerna inom den gemensamma jordbrukspolitiken ska leda till tillämpning av hållbara produktionsmetoder och strängare djurskyddsnormer samt främja bland annat högre ambitionsnivå i fråga om att minska användningen av och riskerna med växtskyddsmedel, gödselmedel och antibiotika. Dessutom utreder kommissionen tillsammans med berörda parter behoven av lagstiftning och andra åtgärder för att minska användningen av och riskerna med dessa. Ett ytterligare syfte med strategin *Från jord till bord*, som inkluderar hela livsmedelskedjan, är att stimulera hållbar livsmedelskonsumtion och främja hälsosamma livsmedel. Strategin ska också innehålla förslag för att förbättra jordbrukarnas ställning i värdekedjan. I meddelandet nämns dessutom strävan att öka den areal som odlas ekologiskt i EU.

Bevarande och återställande av ekosystem och biologisk mångfald

Till skydd för naturkapitalet utarbetar kommissionen (februari–mars 2020) en strategi för biologisk mångfald som sträcker sig till 2030 samt en åtföljande åtgärdsplan (2021). I strategin beskrivs EU:s ståndpunkt inför den femtonde partskonferensen för FN:s konvention om biologisk mångfald samt bland annat åtaganden för att ta itu med orsakerna till förlust av biologisk mångfald i EU.

Med utgångspunkt i strategin för biologisk mångfald utarbetar kommissionen under 2020 en separat skogsstrategi. Bland de viktigaste målen för skogsstrategin finns effektiv återbeskogning, ny skogsplantering och återställande av skogar.

En nollutsläppsvision för en giftfri miljö

Ett av målen i den europeiska gröna given är ett utsläppsfritt Europa, som bland annat främjas genom en nollutsläppsplan för luft, vatten och mark (2021) samt översyn av miljölagstiftningen för stora industrialanläggningar. Kommissionen kommer också att lägga fram en kemikaliestrategi för hållbarhet i syfte att skydda människor och miljö mot farliga kemikalier, främja utvecklingen av säkrare och mer hållbara alternativ och förbättra EU:s konkurrenskraft.

INTEGRERA HÅLLBARHET I ALL EU-POLITIK

Sträva efter grön finansiering och investering och säkerställa en rättvis omställning

Utsläppsminskningarna kräver betydande investeringar, vilket förutsätter såväl offentlig som privat finansiering. Enligt kommissionens beräkningar kommer redan de nuvarande klimat- och energimålen för år 2030 att kräva 260 miljarder euro i ytterligare investeringar per år. Kommissionen lägger därför fram en Sustainable Europe Investment Plan (januari 2020) och föreslår en Just Transition Mechanism som främjar en rättvis omställning. För kommissionen är det viktigt att fortsätta stödet för en hög ambitionsnivå i fråga om klimat- och miljöfrågor i MFF-förhandlingarna samt för Europeiska investeringsbankens (EIB) åtgärder för att bli en klimatbank. De möjligheter som EIB och InvestEU erbjuder är centrala för finansiering av investeringarna. I den

europiska gröna given hänvisas även till kommissionens tidigare förslag om 25 procent som mål för integrering av klimatfrågor i alla program som anknyter till EU:s budget, och främjande av klimatmålen med nya intäktsslöden (s.k. egna medel) på intäktssidan i EU:s budget.

Förslaget om en Just Transition Mechanism inkluderar en fond, Just Transition. Ur fonderna kunde de regioner som är mest beroende av fossila bränslen (särskilt kol men även torv och oljeskiffer) samt av koldioxidintensiva processer få medel. Utnyttjande av fonden förutsätter att regionala strategier utarbetas i syfte att uppnå en omställning i enlighet med Parisavtalet.

Kommissionen uppger att man tänker förnya strategin för hållbar finansiering under slutet av 2020, särskilt för att stärka grunden för hållbara investeringar, göra det lättare att identifiera sådana samt för att integrera klimat- och miljörisker i det finansiella systemet. Dessutom tänker kommissionen, som en del i översynen av EU:s utsläppshandelssystem, granska innovationsfondens och moderniseringsfondens roll.

Miljöanpassa medlemsländernas budgetar och sända ut rätt prissignaler

Kommissionen har för avsikt att samarbeta med medlemsländerna för att granska och jämföra deras (och sina egna) metoder för grön budgetering och utvärdera riktlinjerna om statligt stöd så att de ska återspegla den gröna givens politiska mål. Kommissionen konstaterar att förslaget till direktiv om mervärdesskattesats bör antas av rådet snabbt så att medlemsländerna kan använda mervärdesskattesatserna på ett mer målinriktat sätt som återspeglar de ökade miljöambitionerna.

Mobilisera forskning och främja innovation

Meddelandet poängterar den centrala roll forskning och innovation intar i fråga om utsläppsminskning. Horisont Europa spelar här en avgörande roll. Kommissionen betonar experiment och arbete över sektors- och fackområden för att man ska uppnå målen i den gröna given. Också tillgängliga och kompatibla data intar en nyckelroll. Fyra av fem områden inom programmet Horisont Europa motsvarar direkt programmet i den europeiska gröna given. Dessutom spelar de nya europeiska partnerskapen i ramprogrammet en nyckelroll i främjandet av stora samhällsförändringar.

Främja utbildning

Kommissionen betonar den roll som skolor, utbildningsinstitutioner och universitet intar när det gäller att skapa förutsättningar för att omställningen ska lyckas. Proaktiv omskolning och kompetenshöjning är nödvändigt om man ska kunna dra nytta av den gröna omställningen. Kompetensagendan och ungdomsgarantin kommer att uppdateras för att öka anställbarheten inom den gröna ekonomin.

En grön princip: ”inte vålla skada”

Enligt kommissionen ska alla åtgärder och alla strategier dra åt samma håll för att hjälpa EU att klara en lyckad och rättvis omställning till en hållbar framtid. Konsekvensbedömningar görs utifrån offentliga samråd för identifiering av miljömässig, social och ekonomisk påverkan. Dessa bedömningar bidrar sedan till effektiva politiska val till lägsta möjliga kostnad, i linje med målen för den gröna given. Målet är att se till att alla initiativ inom den gröna given når sina mål på det mest effektiva och minst betungande sättet och att alla andra EU-initiativ lever upp till den gröna principen: inte

vålla skada. Därför kommer motiveringen som åtföljer alla lagstiftningsförslag och delegerade akter att omfatta ett särskilt avsnitt där det förklaras hur varje initiativ följer den här principen.

EU SOM GLOBAL LEDARE

Kommissionen eftersträvar att främja EU:s roll som ledare i internationella klimatförhandlingar. EU kommer att fortsätta att främja och genomföra en ambitiös miljö-, klimat- och energipolitik i hela världen.

Kommissionen anser att handelspolitiken kan stödja mer omfattande klimat- och miljömål för EU. I fråga om handelsavtalen ligger fokus i meddelandet på ett allt effektivare genomförande av åtagandena för hållbar utveckling. EU:s alla senaste avtal omfattar ett bindande åtagande för parterna att ratificera och verkningfullt genomföra Parisavtalet. Kommissionen kommer att föreslå att efterlevnaden av Parisavtalet ska bli ett viktigt inslag i alla framtida övergripande handelsavtal. Ett ytterligare syfte med EU:s handelspolitik är att underlätta handel med miljövänliga varor och tjänster.

I meddelandet understryks vikten av samarbete med tredjeländer om övergripande klimat- och miljöfrågor. Denna helhet omfattar bland annat en reform av globala subventioner för fossila bränslen i linje med G20-gruppens åtaganden.

DAGS ATT AGERA – TILLSAMMANS: EN EUROPEISK KLIMATPAKT

Kommissionen anser att allmänhetens och alla berörda parter engagemang är avgörande för att den europeiska gröna given ska lyckas. Kommissionen kommer senast i mars 2020 att inleda en process för att uppnå en europeisk klimatpakt. Klimatpakten ska bygga på kommissionens pågående medborgardialoger och medborgarsammankomster, och på den roll kommittéerna spelar för den sociala dialogen.

Kommissionen ska också lägga fram ett nytt miljöhandlingsprogram som ska komplettera den europeiska gröna given. Det ska omfatta en ny övervakningsmekanism för att se till att EU fortsätter att följa och uppnå sina miljömål.

Rättslig grund enligt EU-rätten/lagstiftningsförfarande

Inga förslag till lagstiftning ingår i meddelandet.

Behandling i Europaparlamentet

-

Nationell beredning

Behandling i sektionernas skriftliga förfarande 23–24 januari 2020: sektionen för samordning av den ekonomiska politiken och finanspolitiken inom ramen (EU1), konkurrenskraftssektionen (EU8), sysselsättningssektionen (EU29), sektionen för kohesion (EU4), Energi- och Euratom-sektionen (EU21), sektionen för forskning och innovation (EU20), miljösektionen (EU23), jordbruks- och livsmedelssektionen (EU18), skogssektionen (EU14), sektionen för sociala frågor (EU25), transportsektionen (EU22), utbildningssektionen (EU30), hälsosektionen (EU33).

Behandlas i EU-ministerutskottet den 31 januari 2020.

Behandling i riksdagen

-

Nationell lagstiftning, inklusive Ålands ställning

-

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna bedöms och ställning tas till dem allteftersom initiativen och förslagen till lagstiftningen i meddelandet preciseras.

Andra faktorer som påverkar behandlingen av ärendet

-

Dokument

COM(2019) 640 final; COM(2019) 640 final ANNEX.

Kontaktuppgifter till författaren och de övriga handläggarna

Johanna Kentala-Lehtonen, VNK, johanna.kentala-lehtonen@vnk.fi, 0295 160 960
Niina Honkasalo, VNK, niina.honkasalo@vnk.fi, 0295 160 121

EUTORI-kod

EU/2019/1472

Bilagor**Referens**

Sökord	biodiversitet, energi, energieffektivitet, energibeskattnig, klimat- och energipaketet, klimatförändringen, klimatförändring/anpassning, innovationer, cirkulär ekonomi, utbildning, luftfart, trafik, skogar, förorening, socialpolitik, industripolitik, sysselsättning, gemensamma jordbrukspolitiken, hållbar finansiering, Europeiska kommissionen
Sköts av	KM, JSM, UKM, SHM, ANM, UM, FM, MM
För kännedom	ALR, EUE, LIIVI, OM, RUOKA, SM, TULLI, VH, VNK, VTV
